

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Ó-gerlai Kovácsi erdő

Utoljára módosítva: 2013-08-15 20:46:39

Megye: Békés

Községhatár: Békéscsaba

A terület kiterjedése: 25.5673 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1997

GPS koordináták: 46.713959, 21.163465

Felmérést végző személy(ek) neve: Boldog Gusztáv, Sallai R. Benedek

E-mail címe(k): bolgus@gmail.com,
srb@nimfea.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

Békéscsabáról Doboz felé haladva, a Gerlai-holtágat elhagyva, balra fordulva, kb. 900 m után érhető el a Kovácsi erdő, de a védett területhez tartozik a bekötő út is.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

A Doboz ut felől Békés irányába haladva az útszéli mezsgyén, az erdőt melletti és a tölgyes nyíltabb területein maradtak fent az erdőssztyepp és ártéri erdő vegetációjának maradvány-foltjai és bennük a védett réti őszirózsa (*Aster sedifolius*) csoportjai. A vegyes fajösszetételű erdőben található, megközelítően 50-60 éve ültetett kocsányos tölgyes (*Quercus robur*) erdő-tag szintén megőrzött néhány ligeterdei fajt. Az Ó-gerlai erdő jelenlegi helyszínén épült a kultúrtörténeti szempontból jelentős gerlai monostor, melynek nyomait már elmosta az idő. Az egykori épületeket körülölelő vízfolyás, a „Monostor-ér” medervonala ma is kivehető. Az erdőben folytatott malakológiai vizsgálatok során került elő a fokozottan védett dobozi pikkelyescsiga (*Hygromia kovacsi*). A zárt erdőállomány megbontásával (tarvágás) együtt járó mikroklimatikus változás a lágyszárú növényfajok és a pikkelyescsiga élőhelyét is megszünteti, ezért az erdőművelés során a tarvágást kerülni kell, helyette a szálaló vágást kell alkalmazni.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

70 % Erdő

10 % Gyep

20 % Cserjés

% Vizes terület

% Egyéb

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
OA, M3, P2a, P1, RD, RC, S1

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus: rendezetlen tulajdonviszonyok miatt nincs semmiféle használat a területen
(kismértékű lakossági használat (fagyűjtés))

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Sok

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Kevés

Bálványfa ("ecetfa"): Kevés

Keskenylevelű ezüstfa: Kevés

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 2

Állapotuk: kielégítő

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*) – ritka, kistőszámmal van jelen kardos

madársisak (*Cephalanthera longifolia*) – ritka, kistőszámmal van jelen réti őszirózsa (*Aster sedifolius* L.): helyenként tömeges

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

dobozi pikkelyescsiga (*Hygromia kovacsi*), gyakori előfordulással fürge gyík (*Lacerta agilis*), kis mennyiségben, ritkán látható levelibéka (*Hyla arborea*) nagyobb mennyiségben erdei béka (*Rana dalmatina*) kisebb állomány vízisikló (*Natrix natrix*) kisebb mennyiségben Madarak: *Dryocopus martius* - fekete harkály: alkalmi előforduló *Ficedula albicollis* - örvös légykapó: csak vonulási időben látható *Lanius collurio* - tövisszúró gébics: terület peremterületein költő faj változó mennyiségben *Lanius minor* - kis őrgébics: terület peremterületein költő faj 1-2 pár *Accipiter gentilis* - héja: a területen költ, 1 pár *Accipiter nisus* - karvaly: alkalmi költő, rendszeresen előfordul a területen *Buteo buteo* - egerészölyv: rendszeresen előfordul a területen *Falco subbuteo* - kabasólyom: alkalmi költő, gyakorta látható *Falco tinnunculus* - vörös vércse: alkalmi költő a szélső területeken *Scolopax rusticola* - erdei szalonka tavaszonta előfordul *Columba palumbus* - örvös galamb: rendszeres költő faj *Streptopelia decaocto* - balkáni gerle: rendszeres költő faj *Streptopelia turtur* - vadgerle: alkalmi költő faj *Cuculus canorus* - kakukk: rendszeres költő faj *Asio otus* - erdei fülesbagoly: rendszeres költő faj *Strix aluco* - macskabagoly: rendszeresen hallható *Galerida cristata* - búbospacsirta: rendszeres költő faj *Troglodytes troglodytes* - ökörszem: rendszeres költő faj *Erithacus rubecula* - vörösbegy: rendszeres költő faj *Luscinia megarhynchos* - fülemüle: rendszeres költő faj *Phoenicurus ochruros* - házi rozsdafarkú: rendszeres költő faj *Saxicola torquata* - cigánycsuk: rendszeres költő faj *Turdus merula* - fekete rigó: rendszeres költő faj *Locustella fluviatilis* - berki tücsökmadár: alkalmi előforduló *Sylvia curruca* - kis poszáta: alkalmi költő *Sylvia communis* - mezei poszáta: rendszeres költő faj *Sylvia atricapilla* - barátposzáta: rendszeres költő faj *Phylloscopus collybita* - csilpcsalpfüzike: rendszeres költő faj *Phylloscopus trochilus* - fitiszfüzike: rendszeresen előforduló *Muscicapa striata* - szürke légykapó: rendszeresen előforduló *Aegithalos caudatus* - őszapó: rendszeresen előforduló költő faj *Parus caeruleus* - kék cinege: rendszeresen előforduló költő faj *Oriolus oriolus* - sárgarigó: rendszeresen előforduló költő faj *Corvus monedula* - csóka: rendszeresen előforduló költő faj *Corvus frugilegus* - vetési varjú: rendszeres téli vendég *Fringilla coelebs* - erdei pinta: rendszeresen előforduló költő faj *Fringilla montifringilla* - fenyőpinta: rendszeres téli vendég *Serinus serinus* - csicsörke: : rendszeresen előforduló faj *Carduelis chloris* - zöldike: rendszeresen előforduló költő faj *Carduelis carduelis* - tengelic: rendszeresen előforduló költő faj *Pyrrhula pyrrhula* - süvöltő: rendszeres téli vendég *Coccothraustes coccothraustes* - meggyvágó: rendszeresen előforduló faj *Miliaria calandra* - sordély: : rendszeresen előforduló költő faj Emlősök: - mogyorós pele (*Muscardinus avellanarius*) - keleti sün (*Erinaceus concolor*) Cickányfajok jelenléte bizonyos megfigyelésekből, azonban fajuk meghatározása specialistát igényel, illetve áttelelő baglyok köpetéből lenne lehetséges. Hasonlóan bizonyos denevérfajok elfordulása is, de szintén nem állt rendelkezésünkre háttér a pontos határozáshoz, így a terület faunája további vizsgálatot igényel.

5. Egyéb észrevétel

A város egyik legjobb védett területe, tulajdoni viszonyai miatt a védettség fokozható lenne, és kiegészítő természetvédelmi kezelés megvalósítása indokolt lenne.